

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122202277
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122202277.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Marianny Hirkovej v spore žalobkyne: C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, XXX XX G. L. E., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: XXX. K. L., XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpenému AK RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 1.078,- Eur, od odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 8Csp/34/2022-82 z 02.06.2022 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom II. zamietavom výroku a v III. súvisiacom výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. zaviazal žalovaného titulom primeraného finančného zadostučinenia zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 100,-Eur; vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a v III. súvisiacom výroku o trovách konania rozhodol tak, že ich plnou náhradou zaviazal žalovaného.

2. Po citácii ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, ods. 5 zák. č. 250/2007Z.z., § 255 ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP svoje rozhodnutie vecne dôvodil tým, že predmetom žaloby je nárok žalobkyne voči žalovanému na zaplatenie sumy 1.078,-Eur titulom primeraného finančného zadostučinenia plynúceho z toho, že žalobkyňa v konaní vedenom pod sp. zn. 15Csp/2/2020 úspešne proti žalovanému uplatnila porušenie jej spotrebiteľských práv ustanovených osobitným predpisom, v dôsledku čoho bol žalovaný zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia a zároveň bola vyhlásená zmluvná podmienka týkajúca sa úveru za neprijateľnú, a preto žalobkyni priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 100,-Eur, ktorá suma podľa jeho názoru plní všetky vymedzené kritéria pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením bol aj rozsudok v základom konaní a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobkyňu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

3. Označený rozsudok včas podaným odvolaním, čo do II. zamietavého výroku napadla žalobkyňa z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP). Odvolateľka mala za to, že súdom prvej inštancie jej priznané primerané finančné zadostučinenie je neproporcionálne nízke, ona jeho priznaním nepocítiť adekvátnu satisfakciu, a že ho možno pre žalovaného, ktorý má mnohomiliónové ročné zisky, považovať za odstrašujúce. Rovnako súdu prvej inštancie vytýkala, že z jeho odôvodnenia nie je možné zistiť, aká časť z priznaného primeraného finančného zadostučinenia pripadá na ňou uplatnený nárok za bezdôvodné obohatenie sa žalovaného na jej úkor judikované v základnom konaní, a aká časť pripadá na neprijateľnú

zmluvnú podmienku judikovanú v základnom konaní. Navrhla rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Protistrana v podanom odvolaní navrhla rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok v napadnutom rozsahu je nutné zrušiť.

6. Jednou z podstatných, o.i. odvolacích námietok žalobkyne je tvrdenie o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, z ktorého odôvodnenia nie je možné zistiť, aká časť z priznaného primeraného finančného zadosťučinenia pripadá na žalobkyňu uplatnený nárok za bezdôvodné obohatenia sa žalovaného na jej úkor, ktoré bolo judikované v základnom konaní, a aká časť pripadá na neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá bola judikovaná v základnom konaní. Posudzujúc odvolanie žalobkyne podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že uvedené potom a contrario musí platiť i pre zamietavú časť.

7. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces, táto vada zakladá prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

9. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

10. Podľa odvolacieho súdu v súdnej veci došlo k naplneniu vyššie popísaného odvolacieho dôvodu. Žalobkyňa si totiž podanou žalobou uplatnila primerané finančné zadosťučinenia, kvantifikované celkovo sumou 1.078,-Eur, pozostávajúce však z dvoch samostatných nárokov, a to konkrétne sumy 478,-Eur z titulu bezdôvodného obohatenia a sumy 600,-Eur z titulu neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie však vôbec nevyplýva, aká celkovo súdom prvej inštancie priznaná výška/suma primeraného finančného zadosťučinenia (a contrario zamietnutá výška/suma) pripadá, na ten ktorý, zo strany žalobkyne žalobou uplatnený nárok. Súd prvej inštancie tak porušil právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces, vrátane jej práva preukázať v konaní ňou tvrdené skutočnosti o preukázaní dôvodnosti jej nárokov. Uvedený postup súdu prvej inštancie je preto nutné označiť ako arbitrárny, odporujúci princípu materiálneho právneho štátu.

11. V dôsledku vyššie identifikovanej vady odstrániteľnej len zrušením rozhodnutia vydaného v prvoinštančnom konaní, odvolaciu súdu neostávalo nič iné, iba rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu s použitím ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s použitím ustanovenia § 391 CSP. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nemohol potom odvolací súd pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti odvolacej argumentácie strán, postupujúc v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej nepreskúmateľnosti, je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu odvolaciu prieskumu.

12. Obiter dictum odvolací súd k výroku III. o trovách konania uvádza, že zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku (ku tomu pozri napr. KS TT, sp. zn. 10Co/191/2017, KS PO, sp. zn. 12Co/53/2018, 12CoCsp/8/2021 a Veľký komentár CSP, C.H.Beck, str. 926). Okrem toho, výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti (pozri, NS SR, sp. zn. 6Cdo/222/2016).

13. Súd prvej inštancie síce správne priznal žalobkyňi plnú náhradu trov prvoinštančného konania vychádzajúc z toho, že jej výška výlučne závisela od jeho úvahy, no vo výroku opomenul uviesť, že táto plná náhrada patrí žalobkyňi iba z prisúdenej sumy a kto a ako o výške priznanej náhrady rozhodne.

14. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme súd prvej inštancie zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP a právom na spravodlivý proces je ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sť. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp. zn. III. ÚS 236/2014 z 1. apríla 2014). V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).